

Д О К Л А Д

**ОТ ИЗВЪРШЕНА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА
ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРОЕКТ НА
НОВ ЗАКОН ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД**

Ноември 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
<i>1.1. Извършване на оценката.....</i>	<i>3</i>
<i>1.2. Методология.....</i>	<i>4</i>
<i>1.3. Инструментарий.....</i>	<i>4</i>
<i>1.4. Методи за анализ на данни и информация.....</i>	<i>5</i>
II. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ В ЗАКОНА ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД И НЕГОВОТО ПРИЛОЖЕНИЕ, КОИТО НАЛАГАТ ПРИЕМАНЕТО НА НОВ ЗАКОН ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД.....	5
III. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ.....	8
IV. ЦЕЛИ.....	8
<i>4.1. Главна цел.....</i>	<i>8</i>
<i>4.2. Специфични и оперативни цели.....</i>	<i>9</i>
V. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ.....	9
<i>5.1. Вариант 0 – Да не се прави нищо/Без действие.....</i>	<i>9</i>
<i>5.2. Вариант 1 – Частично приемане на текстове от предложени нов Закон за НАФ.....</i>	<i>10</i>
<i>5.3. Вариант 2 – Приемане на нов Закон за НАФ.....</i>	<i>10</i>
VI. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТИТЕ.....	11
<i>6.1. Икономически въздействия.....</i>	<i>11</i>
<i>6.2. Социални въздействия.....</i>	<i>16</i>
<i>6.3. Екологични въздействия.....</i>	<i>22</i>
VII. СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ.....	23
<i>7.1. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 0 – БЕЗ ДЕЙСТВИЕ.....</i>	<i>23</i>
<i>7.2. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 1 – Частично приемане на текстове от предложени нов Закон за НАФ.....</i>	<i>24</i>
<i>7.3. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 2 – Приемане на нов Закон за НАФ.....</i>	<i>24</i>
<i>7.4. Оценка на потенциалните бюджетни разходи.....</i>	<i>25</i>
<i>7.5. Административна тежест.....</i>	<i>25</i>
<i>7.6. Разходи за спазване.....</i>	<i>25</i>
VIII. ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ.....	26
IX. ОБОБЩЕНИЕ.....	26
X. МОНИТОРИНГ И ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ.....	26
XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	27

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Извършване на оценката

Настоящият доклад представя в синтезиран вид резултатите от извършената цялостна предварителна оценка на въздействието на предложения за промени в правната рамка, уреждаща организацията, управлението и дейността на архивите в България.

Основните изводи, направени в резултат от оценката, са основани на анализ на ефективността на действащия Закон за Националния архивен фонд (Закон за НАФ), съответствието му със съвременните юридически и технологични условия и възникналите проблеми в неговото практическото приложение.

Поради факта, че направените предложения за изменение и допълнение на действащия Закон за НАФ са от съществено значение, се пристъпи към подготовка на нов Закон за НАФ. Извършената цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на нов Закон за НАФ следва указанията в Закона за нормативните актове, Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, Ръководството за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството на Министерския съвет и Насоките за по-добро регулиране на Европейската комисия, както и приложените методически указания и инструменти. В доклада са отразени всички препоръки на дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет. Взети са под внимание и препоръките на изпълнителя на функционалния анализ на Държавна агенция „Архиви“ (ДА „Архиви“) – „Глобал Адвайзърс“, за законодателни промени и съпътстващата ги оценка на въздействието по проект № 11-11-1/15.11.2011 г. по Оперативна програма „Административен капацитет“, през 2012 г. В доклада от функционалния анализ са направени препоръки по отношение на по-ефективната контролно-методическа дейност, ускоряване на процеса на дигитализация на архивните документи и хоризонталната политика на Агенцията по отношение на електронното архивиране на подлежащите на постоянно запазване документи като съществен компонент на електронното управление. В резултат са предложени изменения и допълнения на действащи нормативни актове в областта на управлението на архивите с оценка на въздействието, по-специално е предложена нова глава „Контрол“, която е част и от настоящия законопроект.

В процеса на работа по законопроекта, с цел предварително съгласуване с представители на заинтересованите страни, със съдействието на Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, на 9 май 2016 г. в Нова конферентна зала на Софийския университет беше проведена експертна среща с участието на членове на Националния архивен съвет (НАС), университетски преподаватели по специалността „Архивистика и документалистика“, представители на фондобразуватели и на архивната колегия. Изказани бяха мнения във връзка с методическата и контролната дейност на държавните архиви в преархивното поле, както и по отношение на срока за съхранение на документите, обект на НАФ, в учрежденските архиви до предаването им за постоянно запазване в държавен архив. Особено внимание беше отделено на актуални теми, като: професионалното образование и значимостта на професията „архивист“; комплектуването на ценните документи на политически партии и обществени организации, получили държавна субсидия, както и на дружества и организации в ликвидация; необходимостта от по-добра регламентация на процедурите за разкриване и функциониране на частни архиви. Конкретни предложения за изменение и допълнение на текстове от Закона за НАФ в писмен вид представиха членовете на Националния архивен съвет (НАС), преподаватели по архивистика и документалистика, държавни и учрежденски архиви.

Всички постъпили писмени становища в процеса на подготовка на законопроекта бяха обсъдени и взети под внимание.

Подготвеният през 2017 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за НАФ беше публикуван за обществено обсъждане на Портала за обществени консултации¹ и на административната интернет страница на ДАА. Поради факта, че направените предложения за изменение и допълнение са от съществено значение, се пристъпи към подготовка на нов Закон за НАФ. Постъпилите бележки и предложения са взети предвид при извършване на настоящата оценка. Със законопроекта се въвеждат единствено мерки на национално ниво. Той не е включен в Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

1.2. Методология

С приетите изменения на Закона за нормативните актове (обн. в ДВ, бр. 34 от 3 май 2016г., в сила от 04.11.2016 г.) се въведе задължение за съставителите на проекти на нормативни актове да извършват предварителна оценка на въздействието, като при изработване на нови закони и кодекси се изисква тази оценка да бъде цялостна.

Настоящата оценка изследва съотношението между формулираните цели и очакваните резултати от реализацията на промените. Тя представлява процес на събиране на факти и данни по няколко основни групи въпроси, в това число – какво е естеството на проблема, който трябва да се разреши, какви цели трябва да се постигнат, какви са различните алтернативи за действие, кои са засегнатите страни, какви са ползите и разходите и по отношение на обществото като цяло, и за всяка засегната страна. Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието (приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн. ДВ, бр. 91 от 18.11.2016 г., в сила от 18.11.2016 г.) определя условията и реда за планиране и изготвяне на оценка на въздействието на проектите на нормативни актове на Министерския съвет.

Съгласно изискванията на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове, по време на изработване на проект на ЗИД на Закон за НАФ през 2017 и 2018 г. са изготвени две частични предварителни оценки на въздействието, представени за съгласуване и одобрени от дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерския съвет (2017 и 2018 г.).

Настоящият доклад има за цел да обобщи резултатите и изводите от така извършената цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на нов Закон за НАФ.

1.3. Инструментарии

Използваният при изготвянето на оценката на въздействието инструментариум е изцяло съобразен с действащите насоки и правила за оценка на въздействието на политиките и регулирането на ниво ЕС, както и с най-добрите практики на оценка на въздействието, които неизчерпателно включват следните основни стъпки:

1. Ясно представяне на преследваните с изследването цели.
2. Установяване и дефиниране на проблемите.
3. Идентифициране на вариантите за регулиране или нерегулиране.
4. Преценка на всеки от вариантите през призмата „за“ и „против“.
5. Изследване на начина, по който всеки от вариантите ще се интегрира в действащата правна рамка.
6. Определяне на заинтересованите страни.
7. Набелязване на потенциалните нежелани последици.

¹ <http://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?@lang=bg-BG&Id=610>.

8. Излагане на идеите за гарантиране на спазване на предложенията за регулиране.

9. Предлагане на време и начин на преразглеждане и оценяване на резултатите от действието на предложенията за регулиране.

1.4. Методи за анализ на данни и информация

За целите на настоящата оценка на въздействието бяха използвани самостоятелно или в комбинация следните методи за анализ на събрана информация:

- SWOT анализ;
- Качествен анализ (качествени изследвания);
- Анализ на разходите и ползите;
- Бенчмаркинг;
- Извеждане на критични фактори за успех;
- Дефиниране на рисковете и действията за тяхното преодоляване.

II. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ В ЗАКОНА ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД И НЕГОВОТО ПРИЛОЖЕНИЕ, КОИТО НАЛАГАТ ПРИЕМАНЕТО НА НОВ ЗАКОН ЗА НАЦИОНАЛНИЯ АРХИВЕН ФОНД

2.1. Остаряло и некоректно определяне на обхвата и профила на архивите и институциите, които създават и съхраняват документи, съставна част на НАФ, и липсата на точно регламентирани механизми за контрол върху тяхната дейност в действащия Закон за НАФ, по-конкретно:

- В съществуващото законодателство липсва точно дефиниране на обхвата и профила на фондообразователите, които създават и съхраняват документи, съставна част на НАФ, в съответствие с техния актуален правно-организационен статут. Това води до изключване на фондообразователи, създаващи документи от НАФ, от обхвата на контролно-методическата дейност на ДА „Архиви“ и на нейните дейности по приемане, опазване и предоставяне за използване на значителна част от ценните документи, подлежащи на постоянно запазване в държавните архиви, и до тяхната безвъзвратна загуба;
- В съществуващото законодателство липсва конкретна регламентация на контролните функции на ДА „Архиви“, което води до неефективно изпълнение на задълженията на институциите, които създават и съхраняват документи, съставна част на НАФ. Това води до унищожаване или безвъзвратно увреждане на документи, подлежащи на постоянно запазване в държавните архиви;

2.2. Несъответстващото на съвременните технологически условия регламентиране на дейностите по управление на архивните процеси в действащия Закон за НАФ. Липсва коректно регламентиране на прилагането на съвременните информационни и комуникационни технологии в архивната област:

2.2.1. В действащия Закон за НАФ липсва коректна регламентация на внедрения в експлоатация софтуер – информационна система на държавните архиви за управление на основните архивни процеси по въвеждане, обработка и осигуряване на достъп до архивни описания на съхраняваните документи и техни дигитални копия в съответствие с единна методика и правила. Това потенциално съдържа възможности за неспазване на утвърдената методика, непоследователност в качеството на въведените данни, загуба на данни или

въвеждане на непълни и неточни данни в базата на ДА „Архиви“ и като резултат е предпоставка за загуба или силно затрудняване на достъпа до архивни документи и техни дигитални копия и рязко понижаване на качеството на предоставяните услуги по осигуряване на достъп до съхраняваните документи от НАФ. На практика липсващите, некачествените или недостатъчно детайлните архивни описания означават „скриване“ на съответните архивни документи;

2.2.2. В действащия Закон за НАФ не е детайлно регламентиран електронният Регистър на НАФ за централизиране на информацията за архивните фондове и документите в архивите, за архивните сбирки и отделни архивни документи от състава на НАФ. Това потенциално води до липса на контрол над тези документи и до повишен риск от тяхната загуба, независимо че съществува отделна Наредба за условията и реда за водене на Регистър на НАФ;

2.2.3. В съществуващата нормативна уредба липсва регламентация на необходимите мерки, действия, компетентности и взаимодействия между основните институции по отношение на съхранението, опазването, достъпа и използването на електронни документи, определени за постоянно запазване. Това потенциално би довело в бъдеще до загуба на ценни електронно създадени документи.

2.3. В действащия Закон за НАФ не е регламентиран статутът на архивните документи, на техните описания, транскрипции и копия по отношение на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. за защита на личните данни. Приоритетна задача на архивите е гарантирането на държавния и обществен интерес чрез защита на автентичността, целостта и пълнотата на архивните документи при всички процеси на тяхното обработване, съхранение, опазване и предоставянето им за използване. В този смисъл всяко поправяне, коригиране, заличаване и/или допълване на лични или каквито и да било други данни в архивни документи, които променят по какъвто и да е начин и степен техните оригинални външен вид, форма и съдържание или контекстни връзки, получени при тяхното създаване, разрушава тяхната автентичност и унищожават стойността и смисъла им за обществото и държавното управление. Това обстоятелство пряко определя всички дейности на архивните институции по архивно обработване, осигуряване на достъп, използване и разпространение за всички легитимни цели на архивни документи от НАФ, съдържащи лични данни. Не на последно място то ще доведе до рязко понижаване на качеството на архивните описания в базата на информационната система на ДА „Архиви“ и на дигиталните копия в нея, до невъзможност или затруднения за достъп до реално съхранявани в държавните архиви документи и до рязко понижаване на качеството на услугите, предоставяни от ДА „Архиви“, по отношение на използването на архивни документи от НАФ.

2.4. Непълнота на настоящата законова уредба по отношение на правомощията на председателя на ДА „Архиви“ за управление на документите от НАФ. В действащия Закон за НАФ липсват съществени правомощия на председателя на ДА „Архиви“ по отношение на:

- Разработване и съгласуване на нормативни и методически документи в областта електронен архив и електронно архивиране;
- Контрол върху прилагането на нормативните и методическите документи в областта електронен архив и електронно архивиране;
- Организиране на дейностите по опазване на документите.

Липсата на тези и други съществени правомощия на председателя на ДА „Архиви“ предизвиква правни проблеми при изпълнение на основните функции на Агенцията и се отразява негативно основно в нейната контролно-методическа дейност. Това от своя страна предизвиква пропуски и недостатъци при процесите на създаване, опазване и осигуряване на достъп до документите от НАФ и създава рискове за тяхната загуба.

2.5. В съществуващото законодателство липсва адекватна на съвременните условия регламентация на основните дейности на ДА „Архиви“ по управление и администриране на архивните процеси. Това води до неефективно разпределяне и използване на наличните ресурси, некачествено изпълнение или неизпълнение на основни дейности, понижаване на качеството на предоставяните услуги.

2.6. В съществуващата нормативна уредба липсва прецизна регламентация на функциите на ДА „Архиви“ по отношение на създаването, съхранението, опазването и използването на електронни документи, като част от функционирането на електронното управление, по-конкретно:

- В съществуващото законодателство е налице дублиране на компетентности между Държавна агенция „Електронно управление“ и ДА „Архиви“ в областта на управлението на електронните документи;
- В съществуващата нормативна уредба липсват нормативни и методически изисквания, които да осигуряват целия жизнен цикъл на електронните документи от създаването, последващото съхранение, опазването и използването в учрежденските архиви, трансфера им за постоянно съхранение, тяхното опазване, съхранение и използване в държавните архиви.

2.7. Липса на адекватен механизъм за финансиране на дейностите и организиране на бюджета на ДА „Архиви“ по отношение на управлението на процесите по комплектуване, съхранение, опазване и предоставяне за използване на документите от НАФ на необходимото ниво.

Липсата на такъв механизъм е довела до трайни проблеми, недостатъци и пропуски при изпълнението на:

- методическата и контролната дейност на ДА „Архиви“;
- дейностите по попълване на държавните архиви с документи от НАФ, подлежащи на постоянно запазване;
- дейностите в областта електронен архив и електронно архивиране;
- поддържането на архивохранилищната база и на необходимите температурно-влажностни условия в нея и като резултат – загуба или тежко увреждане на архивни документи, подлежащи на постоянно запазване, и значително повишаване на средствата за скъпи реставрационни и консервационни действия;
- реставрационните дейности и застрахователното микрофилмиране;
- попълването и поддържането на постоянно актуална, концентрирана и пълна база от архивни описания на съхраняваните архивни документи и техни дигитални копия, необходима за качествено обслужване на потребителите на архивна информация и за по-прецизно и ефективно изпълнение на другите архивни процеси.

2.8. В действащото законодателство съществуват противоречия между различни понятия и норми, непоследователност при тяхната употреба, неправилно дефиниране на основни архивни процеси и понятия, несъгласуваност с подзаконови нормативни актове.

Посочените проблеми не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство, включително чрез изменение на действащия Закон за НАФ и промяна в организацията на работа.

III. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Идентифицирани са четири основни групи заинтересовани пряко страни, които са групирани с цел добиване на по-точна представа за мащаба на предлаганите действия, както следва:

- Структурите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт, органите на местната власт и местното самоуправление, държавните и общинските институции, държавните и общинските висши и средни училища – 7139;
- Политически партии, финансирани от държавна субсидия – 13;
- Търговски дружества (в които държавата или общината пряко или непряко притежава или контролира мажоритарния дял от капитала; с блокираща квота държавно или общинско участие в капитала; в които държавата или общината притежава привилегирована акция); непсонифицирани дружества по Закона за задълженията и договорите, в които държавата или общината участват пряко или косвено; юридически лица с нестопанска цел, получили публични средства; неправителствени организации – 1832;
- Потребители на архивна информация: физически и юридически лица – 131 129;
- Държавна агенция „Архиви“.

IV. ЦЕЛИ

4.1. Главна цел

Подобряване на правната рамка, уреждаща организацията, управлението и дейността на архивите в България и привеждането ѝ в съответствие със съвременните условия, с цел обезпечаване и усъвършенстване на механизмите на регулиране и висока ефективност на правоприлагането в разглеждания сектор от обществени отношения.

По отношение ефективната реализация на провежданата от ДА „Архиви“ хоризонтална политика „Национален архивен фонд“, се поставят следните цели:

- подобряване на институционалната рамка за провеждане на държавната политика в областта на електронното управление, в частта електронен архив, архивиране и съхранение на електронни документи, подлежащи на постоянно запазване (електронно архивиране);
- определяне на статут на първостепенен разпоредител с бюджет на ДА „Архиви“ с оглед изпълнението на дейностите от компетенциите на Агенцията на част от политиката в областта на електронното управление, постигане на съответствие с актуалните функционални компетентности и отговорности на ниво хоризонтална политика, в т.ч. стратегическо планиране и координация, както и осигуряване на възможност за гъвкаво планиране и организиране на бюджета в съответствие с променящите се закони, административни и технологични условия; въвеждане на нова рамка за реализиране на политиката в областта на архивите чрез предложения механизъм за програмно финансиране;
- регламентиране на прилагането на съвременните информационни и комуникационни технологии в архивната област;
- въвеждане на ефективни механизми за контрол и оказване методическа помощ на институции, създаващи документи, обект на НАФ;

- прецизиране на правомощията за управление на документите от НАФ; определяне на статута и разширяване обхвата на архивите и институциите, които създават и съхраняват документи, съставна част на НАФ, както и на техния профил и обект на дейност;

- осигуряване на необходимата нормативно-методическа уредба, гарантираща ефективно изпълнение на основните функции на държавните архиви по надеждно съхранение, обогатяване и използване на документите от НАФ с цел опазване на документалното наследство на обществото, осигуряване с документална информация управлението на държавата, развитието на науката и културата и защитата на правата и законните интереси на гражданите.

4.2. Специфични и оперативни цели

Изготвяне на конкретни предложения за промени в правната рамка, която урежда организацията, управлението и дейността на архивите в България, с цел преодоляване на идентифицираните проблеми в регулирането на законово и подзаконово ниво, като:

- неясен и неточен юридически изказ;
- терминологична непоследователност;
- липса на дефиниции за същностни понятия;
- легално определяне на неизползвани понятия, което води до предефиниране;
- празноти в правото, водещи до рискове от неефективно правоприлагане;
- неприлагане, неизпълнение и неспазване на конкретни разпоредби;
- разминаване между цели на бъдещото правно регулиране и стратегически цели и политики;
- разминаване между поставяните цели на регулирането и реалното съдържание на предлаганите норми;
- противоречия между разпоредби от законов нормативен акт и от подзаконов акт, уреждащи една и съща материя;
- липса на указания относно задължителността и обвързващия характер на определени норми;
- съществуване на противоречивост, припокриване или взаимно изключване на правни норми от един и същи нормативен акт;
- противоречие с други законови или подзаконови нормативни актове и други.

V. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ВАРИАНТИТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

5.1. Вариант 0 – Да не се прави нищо/Без действие

Нулевият вариант означава да не се предприемат никакви действия. При него определяща е позицията, че поради спецификите на проблемите и социалния, икономическия и политическия контекст на тяхното възникване, те биха се разрешили от само себе си без каквато и да е регулативна намеса. В съществуващото законодателство липсва адекватна на съвременните условия регламентация на основните дейности на ДАА по управлението, администрирането и финансирането – в областта на електронен архив и електронно архивиране, разширяване на обхвата и профила на фондообразователите, провеждане на ефективна контролна дейност. От съществено значение е системното недофинансиране на нормативно регламентираните дейности и липсата на възможност на самостоятелно организиране на бюджета на ДАА. Без предприемане на действия за решение за посочените проблеми, те не само няма да бъдат преодоляни, но ще засилят негативното си въздействие. Признаци за това се наблюдават вече в текущата работа на държавните архиви, което неминуемо

довежда и до затруднения в работата с фондообразувателите, по-специално контролно-методическата дейност. Този вариант е неблагоприятен за всички заинтересовани страни, включително за малките и средни предприятия.

5.2. Вариант 1 – Частично приемане на текстове от предложени нов Закон за НАФ

Този вариант предвижда частична регулативна намеса от страна на държавата в разглежданите отношения чрез приемане на отделни нови правни норми. Това означава, че частично ще бъдат решени идентифицираните основни проблеми в областта на финансирането на нормативно определените дейности, електронния архив и електронното архивиране, обхвата и профила на фондообразувателите и контролната дейност. Този подход ще бъде благоприятен за заинтересованите страни, вкл. малките и средни предприятия, но без съществено подобрение.

5.3. Вариант 2 – Приемане на нов Закон за НАФ

Вариант 2 предвижда регулативна намеса от страна на държавата в разглежданите отношения чрез приемането на нови или изменения и допълнения към действащи правни норми на ниво закон и подзаконови нормативни актове. С приемането на нов Закон за НАФ ще бъде преодоляна съществуващата към момента липса в законодателството на адекватна на съвременните условия регламентация на основните дейности на ДА „Архиви“. Ще бъдат преодоляни констатираните по-горе проблеми чрез регулиране на дейностите в областта на електронния архив и електронното архивиране като съществени компоненти на електронното управление. Дефинирани и разширени са обхватът и профилът на фондообразувателите. Разпоредбите в новата глава „Контрол“ ще създадат условия за провеждане на ефективна контролна дейност от държавните архиви. Ще бъде определен обхватът на осъществявания от държавните архиви контрол чрез идентифициране на субектите, подлежащи на проверки; видовете проверки и санкции, съобразени с тежестта на извършеното нарушение; разширени ще бъдат и правомощията на проверяващите и съответно задълженията на проверяваните за оказване на съдействие по отношение на достъпа; ще се въведат основни правила за организиране и провеждане на контролната дейност.

Определянето на ДА „Архиви“ като първостепенен разпоредител с бюджет е предпоставка за осигуряване на необходимото финансиране на нормативно регламентираните дейности. След приемането на новия Закон за НАФ се предвижда приемане на нови наредби: за реда за създаването, експертизата, трансфера за постоянно съхранение, опазването и използването на електронните документи в учрежденските архиви (съвместно с Държавна агенция „Електронно управление“); за условията и реда за признаване на професионална квалификация и за упражняване на професията „архивист“, придобита в държави членки на Европейския съюз и в трети държави (съгласувано с Министерство на образованието и науката); за реда за организирането, обработването, съхранението, опазването и използването на документите в учрежденските архиви; за реда за използване на документите от НАФ и за Регистъра на НАФ. Този вариант е най-благоприятен за всички заинтересовани страни, включително за малките и средни предприятия и не предполага промяна на реда и начина за предоставяне на административни и специализирани услуги. Със законопроекта ще се запазят без промяна заявените и сертифицирани вече по реда, определен в Наредбата за Административния регистър, административни услуги, предоставяни от държавните архиви – структурни звена на ДАА. Услугите са съобразени и отговарят на потребностите на потребителите на архивна информация и гарантират правото им на достъп и използване на документна информация. По-специално те включват: издирване на архивни документи и изготвяне на писмена

справка; използване на архивни документи в читалня; възпроизвеждане на архивни документи и изготвяне на различни по вид копия; изготвяне на експертиза, реставрация и консервация на архивни документи, съхранявани извън държавните архиви; изготвяне на препис-извлечения от архивни документи; издаване на удостоверения от Държавния военноисторически архив; експертиза на ценността на документи на физически и юридически лица, съхранявани в частни архиви, физически и юридически лица, които не са фондообразуватели на държавните архиви; микрофилмиране на документи, съхранявани извън НАФ.

Законопроектът няма да включва промяна в одборените от Министерския съвет през 2015 г. Тарифа на таксите и Цени на услугите, чиито стойности са съобразени с със Закона за държавните такси. Със законопроекта не се въвеждат нови регистри. Запазва се Регистърът на Националния архивен фонд, регламентиран в действащия Закон за НАФ. Целите на регистъра са да централизира информацията за съществуващите ценни документи в страната и извън нея, да подпомага опазването и съхраняването им и да разшири възможностите за тяхното използване. В него се въвеждат данни за състава и съдържанието на архивни документи на юридически и физически лица, вида на техния носител, мястото на съхраняването им, достъпа до тях и техния собственик.

VI. АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЯТА НА ВАРИАНТИТЕ

Анализът на въздействията посочва вероятните икономически, социални и екологични последици от въвеждането на всеки от разглежданите варианти.

6.1. Икономически въздействия

Икономически въздействия (ключови въпроси)	ВАРИАНТ 0	ВАРИАНТ 1	ВАРИАНТ 2
Функциониране на пазара и конкуренцията	Вариантът ще предизвика затруднения при управлението на архивните процеси, ще затрудни тяхното администриране, с което ще предизвика значителни затруднения в дейността на субектите, създаващи документи – съставна част на НАФ, и ще затрудни тяхната дейност.	Вариантът няма да доведе до съществени подобрения в управлението на архивните процеси, ще създаде условия за затруднения в дейността на субектите, създаващи документи – съставна част на НАФ.	Вариантът ще подобри обслужването на всички потребители на архивна информация, ще облекчи дейността на създателите на документи – съставна част от НАФ, като създаде ясна регламентация на техните отговорности и възможности за по-ефективно управление на процесите, за които те носят

			отговорност.
Конкуrentно-способност и търговски бариери	Вариантът няма пряко въздействие върху конкурентната позиция и производителността на фирмите в България.	Вариантът не би имал пряко въздействие върху конкурентно-способността и производителността. Вариантът не би имал въздействие и върху съществуващите търговски бариери на пазара.	Вариантът няма пряко въздействие върху конкурентната позиция и производителността на фирмите в България. Вариантът дългосрочно би въздействал в посока ограничаване на съществуващите търговски бариери, доколкото съдържа механизми, регламентиращи ясното разпределение на отговорности и тяхното администриране, както и механизми, включващи елементи от електронното управление.
Оперативни разходи и поведение на бизнеса	Вариантът не налага разходи за допълнително приспособяване и спазване на новите правила за бизнеса. Вариантът би затруднил поведението на бизнеса поради недостатъчното и неточното разпределение на отговорности и недостатъчно ясното определяне на неговите права и задължения по отношение на управлението на документите, съставна част от НАФ; Вариантът не се	Вариантът не налага разходи за допълнително приспособяване и спазване на нови правила за бизнеса. Вариантът не се отразява на разходите или наличността на основни производствени ресурси и не влияе на достъпа до финансиране на бизнеса. Вариантът не би довел до оттегляне на продукти от пазара, до създаването на нови или закриването на предприятия. Вариантът не би довел до по-строго	Вариантът не налага разходи за допълнително приспособяване и спазване на новите правила за бизнеса. Вариантът не се отразява на разходите или наличността на основни производствени ресурси и не влияе на достъпа до финансиране на бизнеса. В дългосрочен план той би довел до по-ясно и опростено регулиране, даващо възможност за улесняване управлението на

	отразява на разходите или наличността на основни производствени ресурси и не влияе на достъпа до финансиране на бизнеса. Вариантът не би довел до оттегляне на продукти от пазара, до създаването на нови или закриването на предприятия. Вариантът не би довел до по-строго регулиране на поведението на бизнеса.	регулиране на поведението на бизнеса.	процесите по управление на документите – съставна част от НАФ и до по-лесен достъп до публични услуги и по-добро обслужване.
Административни тежести на бизнеса	Вариантът не влияе върху съществуващите задължения на бизнеса за представяне на информация.	Вариантът не влияе върху съществуващите задължения на бизнеса за представяне на информация.	Вариантът не добавя административни тежести за бизнеса. Вариантът в дългосрочен план би облекчил задълженията на бизнеса за управление на процесите, свързани с документи – съставна част от НАФ, представяне на информация чрез опростяване и ясно и точно формулиране на правилата, които ги въвеждат. В дългосрочен план, вариантът би довел до пряко ограничаване на административните тежести за бизнеса, доколкото допринася за въвеждането на електронното управление.
Публични власти	Вариантът няма последици върху бюджета на	Вариантът няма последици върху бюджета на	Вариантът няма последици върху бюджета на

	<p>публичните органи на различните нива на управление – национално, регионално, местно, към момента и в дългосрочен план. Вариантът не води до допълнителни административни тежести за гражданите, бизнеса и неправителствените организации. Вариантът не изисква създаването на нови или реструктурирането на съществуващи публични власти.</p>	<p>публичните органи на различните нива на управление – национално, регионално, местно, към момента и в дългосрочен план. Вариантът не води до допълнителни административни тежести за гражданите, бизнеса и неправителствените организации. Вариантът не изисква създаването на нови или реструктурирането на съществуващи публични власти.</p>	<p>публичните органи на различните нива на управление – национално, регионално, местно, към момента и в дългосрочен план. С ясното и детайлно регламентиране на правилата и процесите по управление на документите от НАФ, както и прилагането на информационните технологии в ДОО, вариантът би довел до отпадане на административни тежести за гражданите, бизнеса и неправителствените организации.</p>
Право на собственост	<p>Вариантът не засяга правата на собственост върху земя, движими вещи, материални и нематериални активи. С него не се ограничава придобиването, прехвърлянето или упражняването на правата на собственост.</p>	<p>Вариантът не засяга правата на собственост върху земя, движими вещи, материални и нематериални активи. С него не се ограничава придобиването, прехвърлянето или упражняването на правата на собственост.</p>	<p>Вариантът не засяга правата на собственост върху земя, движими вещи, материални и нематериални активи. С него не се ограничава придобиването, прехвърлянето или упражняването на правата на собственост.</p>
Иновации и изследвания	<p>Вариантът не влияе върху научно-изследователската и развойната дейност и въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът не засяга права върху интелектуалната</p>	<p>Вариантът не влияе върху научно-изследователската и развойната дейност и въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът не засяга права върху интелектуалната</p>	<p>Вариантът стимулира научно-изследователската дейност и улеснява въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти, като създава благоприятна среда</p>

	<p>собственост. Вариантът не влияе върху академичните или промишлените изследвания.</p>	<p>собственост. Вариантът не влияе върху академичните или промишлените изследвания.</p>	<p>за попълване на автоматизираната информационна система на държавните архиви и допринася за въвеждане на електронното управление в частта електронно архивиране. Вариантът не засяга права върху интелектуалната собственост.</p>
<p>Потребители и домакинства</p>	<p>Вариантът не засяга цената, която плащат потребителите и няма въздействие върху качеството на услугите, които те получават. Вариантът не засяга информирането и защитата на потребителите. Вариантът няма значителни последици за финансовото състояние на физическите лица и домакинствата към момента и в дългосрочен план и не влияе на икономическата защита на семейството и децата.</p>	<p>Вариантът не засяга цената, която плащат потребителите и няма въздействие върху качеството на услугите, които те получават. Вариантът не засяга информирането и защитата на потребителите. Вариантът няма значителни последици за финансовото състояние на физическите лица и домакинствата към момента и в дългосрочен план и не влияе на икономическата защита на семейството и децата.</p>	<p>В дългосрочен план вариантът ще допринесе за улеснен и ускорен достъп на всички потребители на архивна информация, включително чрез интернет, до пълна, концентрирана на едно място и постоянно актуална база с всички архивни описания и дигитални копия на архивни документи, което рязко ще повиши качеството на предоставяните услуги, ще намали цената за потребителите чрез предоставяне на възможност за директен достъп до целия справочен апарат и всички дигитални копия, без посещения в архивите и заплащане на такси. Вариантът няма значителни</p>

			последници за финансовото състояние на физическите лица и домакинствата към момента и в дългосрочен план и не влияе на икономическата защита на семейството и децата.
Специфични региони или сектори	Вариантът няма ефекти върху определени сектори от икономиката, както и няма специфично въздействие върху дадени региони от страната, включително по отношение на създадени или закрити работни места. Няма регион или икономически сектор, които да са непропорционално засегнати от варианта.	Вариантът няма значителни ефекти върху определени сектори от икономиката, както и няма специфично въздействие върху дадени региони от страната, включително по отношение на създадени или закрити работни места. Няма регион или икономически сектор, които да са непропорционално засегнати от варианта.	Вариантът няма ефекти върху определени сектори от икономиката и няма специфично въздействие върху дадени региони от страната.
Макроикономическа среда	Вариантът няма да има цялостни последици върху икономическия растеж и заетостта.	Вариантът няма да има цялостни последици върху икономическия растеж и заетостта. Вариантът не допринася за подобряване на условията за инвестиции и правилното функциониране на пазарите. Вариантът няма пряко въздействие върху макроикономическата стабилизация.	Вариантът няма да има цялостни последици върху икономическия растеж и заетостта.

6.2. Социални въздействия

Социални въздействия (ключови въпроси)	ВАРИАНТ 0	ВАРИАНТ 1	ВАРИАНТ 2
Заетост и пазари на труда	<p>Вариантът няма специфични негативни последици за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи и не се отразява на търсенето на работна ръка. Вариантът не оказва въздействие върху функционира – нето на пазара на труда и не въздейства върху съгласуваността между частния, семейния и професионалния живот.</p>	<p>Вариантът би имал специфични позитивни последици за служителите на отделните архиви и администрацията на ДАА при въвеждането на добре работещ инструмент за саморегулация. Вариантът не засяга определени възрастови групи и не се отразява на търсенето на работна ръка. Вариантът не оказва въздействие върху функционирането на пазара на труда и не въздейства върху съгласуваността между частния, семейния и професионалния живот.</p>	<p>Вариантът би имал специфични позитивни последици за служителите на отделните архиви, за администрацията на ДАА и за субектите, създаващи и администриращи документи от НАФ предвид заложените в него механизми за преодоляване на терминологичните, правно-техническите и стратегическите проблеми на действащата уредба и насърчаване на ефективността на правоприлагането, както и с оглед на ясното регламентиране на правата и задълженията. Вариантът не засяга определени възрастови групи и не се отразява на търсенето на работна ръка. Вариантът не оказва въздействие върху функционирането на пазара на труда и не въздейства върху съгласуваността между частния, семейния и професионалния живот.</p>

<p>Стандарти и права, свързани с качеството на работата</p>	<p>Вариантът не влияе върху качеството на работата. Вариантът не засяга достъпа на служителите или на лицата, търсещи работа до професионално или продължително обучение. Вариантът няма да засегне здравето, безопасността и достойнство на работниците и закрилата на младите хора по време на работа. Вариантът не засяга пряко или косвено съществуващите права и задължения на работодателите. Вариантът не улеснява и не ограничава преструктурирането и приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място.</p>	<p>Вариантът би подобрил качеството на работата при въвеждането на добре работещ инструмент за саморегулиране. Вариантът не засяга достъпа на служителите или на лицата, търсещи работа, до професионално или продължително обучение. Вариантът няма да засегне здравето, безопасността и достойнство на работниците и закрилата на младите хора по време на работа. Вариантът не засяга пряко или косвено съществуващите права и задължения на работодателите. Вариантът не улеснява и не ограничава преструктурирането и приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място.</p>	<p>Вариантът би повлиял положително на качеството на работата с въвеждането на по-добрата правна рамка. Вариантът би разширил достъпа на служителите или на лицата, търсещи работа до професионално или продължително обучение, поставяйки ясни критерии за квалификация на служителите в архивите. Вариантът няма да засегне здравето, безопасността и достойнство на работниците и закрилата на младите хора по време на работа. Вариантът не засяга пряко или косвено съществуващите права и задължения на работодателите.</p>
<p>Социално включване и закрила на определени групи</p>	<p>Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда и не води пряко или косвено до по-голямо равенство или неравенство. Вариантът не влияе на равния достъп до услуги. Вариантът не засяга специфичните групи от обществото, например социално</p>	<p>Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда и не води пряко или косвено до по-голямо равенство или неравенство. Вариантът не влияе на равния достъп до услуги. Вариантът не засяга специфичните групи от обществото, например социално</p>	<p>Вариантът засяга достъпа до пазара на труда в сферата на архивите и пряко води до по-голямо равенство, поставяйки ясни критерии и изисквания за квалификация на служителите в архивите. Вариантът не засяга</p>

	най-уязвимите лица, хората с увреждания, безработни, представители на различни малцинства и т.н., фирми или други организации или населени места, повече от други.	най-уязвимите лица, хората с увреждания, безработни, представители на различни малцинства и т.н., фирми или други организации или населени места, повече от други.	специфичните групи от обществото, например социално най-уязвимите лица, хората с увреждания, безработни, представители на различни малцинства и т.н., фирми или други организации или населени места, повече от други.
Равенство между половете, равно третиране и равни възможности, недопускане на дискриминация	Вариантът не засяга принципите на недискриминация, равно третиране и равни възможности за всички.	Вариантът не засяга принципите на недискриминация, равно третиране и равни възможности за всички. Вариантът няма различно въздействие върху половете и не влияе върху равенството между тях. Вариантът не води до различно третиране на групи или лица, пряко въз основа на пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст и сексуална ориентация и не може да доведе до непряка дискриминация.	Вариантът не засяга принципите на недискриминация, равно третиране и равни възможности за всички.
Физически лица, личен и семеен живот	Вариантът не налага допълнителни административни изисквания на физическите лица и не води до усложняване на такива изисквания. Вариантът не се отразява върху личната неприкосновеност на физическите лица и не засяга тяхното право	Вариантът не налага допълнителни административни изисквания на физическите лица и не води до усложняване на такива изисквания. Вариантът не се отразява върху личната неприкосновеност на физическите лица и не засяга тяхното право	Вариантът не налага допълнителни административни изисквания на физическите лица и не води до усложняване на такива изисквания. Вариантът не се отразява върху личната неприкосновеност на физическите лица и

	на свобода. Вариантът не засяга семейния живот или правната, икономическата или социалната защита на семейството и правата на детето.	на свобода. Вариантът не засяга семейния живот или правната, икономическата или социалната защита на семейството и правата на детето.	не засяга тяхното право на свобода. Вариантът не засяга семейния живот или правната, икономическата или социалната защита на семейството и правата на детето.
Управление, добра администрация, достъп до правосъдие, медии и етика	Предложеният с варианта подход за разрешаване на проблемите не засяга публични институции и администрации, включително по отношение на техните отговорности, доколкото предлага същите да останат непроменени. Вариантът няма да засегне правата и отношенията на индивида с държавната администрация, включително неговото право на достъп до правосъдие. Вариантът не предвижда право на ефективни средства за защита по съдебен ред. Вариантът не засяга достъпа на обществеността до информация.	Вариантът не засяга участието на заинтересованите страни в управлението. Предложеният с варианта подход за разрешаване на проблемите би засегнал публични институции и администрации, включително по отношение на техните отговорности, доколкото предвижда въвеждането на инструмент за саморегулация. Вариантът няма да засегне правата и отношенията на индивида с държавната администрация, включително неговото право на достъп до правосъдие. Вариантът не предвижда право на ефективни средства за защита по съдебен ред.	Предложеният с варианта подход за разрешаване на проблемите ще повлияе позитивно на публичните институции и администрации, включително по отношение на техните отговорности, доколкото въвежда правна рамка, регламентираща недвусмислено разпределението на отговорности по администриране на процеси и дейности в архивната област. Вариантът няма да засегне правата и отношенията на индивида с държавната администрация, включително неговото право на достъп до правосъдие. Вариантът не засяга достъпа на обществеността до информация. Вариантът създава благоприятни условия за разширяване на този достъп.
Обществено	Вариантът няма да се	Вариантът няма да се	Вариантът няма да

здраве и безопасност	отрази на здравето и безопасността на населението чрез въздействия върху социално икономическата среда (работна среда, доходи, образование и т.н.).	отрази на здравето и безопасността на населението чрез въздействия върху социално икономическата среда (работна среда, доходи, образование и т.н.).	се отрази на здравето и безопасността на населението чрез въздействия върху социално икономическата среда (работна среда, доходи, образование и т.н.).
Престъпност и сигурност	Вариантът не оказва влияние върху престъпността и сигурността.	Вариантът не оказва влияние върху престъпността и сигурността.	Вариантът не оказва влияние върху престъпността. Вариантът би имал положително въздействие по отношение на сигурността на документите от НАФ, предвиждайки усъвършенстване на действащите законови механизми за контрол по тяхното управление и опазване.
Достъп до и ефекти върху социалната закрила, здравната и образователната система	Вариантът не оказва влияние върху услугите по отношение на качество и достъп за всички.	Вариантът ще има благоприятно влияние върху услугите по отношение на качество и достъп за всички и ще подпомогне образованието.	Вариантът ще окаже положително влияние върху образователната система, тъй като ще гарантира повишаване на качеството и улесняване на достъпа чрез интернет до пълна и постоянно актуална база с архивни описания и дигитални копия на архивни документи.
Култура	Вариантът ще има негативно влияние върху опазването на документите като част от културното наследство. Ще се увеличат рисковете от загуба на всички	Вариантът ще породи риск по отношение опазването на националното документално богатство като част от културното наследство.	Вариантът ще има положително влияние върху съхраняването, опазването и достъпа до културното наследство, предлагайки

	документи от НАФ, подлежащи на постоянно съхранение, включително електронните документи, което е загуба на национална памет. Последниците ще са за всички области на обществения живот и ще рефлектират върху законовите интереси на държавата, гражданите и икономическите оператори.		усъвършенстване на правната уредба и ясно дефиниране на отговорностите на всички субекти, отговорни за това. Вариантът ще разшири и облекчи достъпа на гражданите до културни ресурси.
--	--	--	--

6.3. Екологични въздействия

Екологични въздействия (ключови въпроси)	ВАРИАНТ 0	ВАРИАНТ 1	ВАРИАНТ 2
Климат	Вариантът няма влияние върху климата.	Вариантът няма влияние върху климата.	Вариантът няма влияние върху климата.
Транспорт и използване на енергия	Вариантът няма влияние върху транспорта и използването на енергия.	Вариантът няма влияние върху транспорта и използването на енергия.	Вариантът няма влияние върху транспорта и използването на енергия.
Качество на въздуха	Вариантът няма влияние върху качеството на въздуха.	Вариантът няма влияние върху качеството на въздуха.	Вариантът няма влияние върху качеството на въздуха.
Възобновяеми или невъзобновяеми ресурси	Вариантът не засяга използването на възобновяеми и невъзобновяеми ресурси.	Вариантът не засяга използването на възобновяеми и невъзобновяеми ресурси.	Вариантът не засяга използването на възобновяеми и невъзобновяеми ресурси.
Влияние на фирмите и потребителите върху околната	Вариантът няма да доведе до устойчиво производство и потребление.	Вариантът няма да доведе до устойчиво производство и потребление.	Вариантът няма да доведе до устойчиво производство и потребление.

среда			
Отпадъци/ генериране/ рециклира- не	Вариантът няма да се отрази на отделянето на отпадъци, тяхното третиране, депониране и рециклиране.	Вариантът би имал ограничителен ефект спрямо отделянето на отпадъци, след намаляване на нуждата от създаване на хартиени и други твърди носители.	Вариантът би имал ограничителен ефект спрямо отделянето на отпадъци, след намаляване на нуждата от създаване на хартиени и други твърди носители.
Вероятност или мащаб на рисковете за околната среда	Вариантът не засяга вероятността от или превенцията на пожари, експлозии, аварии, катастрофи и случайни емисии.	Вариантът не засяга вероятността от или превенцията на пожари, експлозии, аварии, катастрофи и случайни емисии.	Вариантът не засяга вероятността от или превенцията на пожари, експлозии, аварии, катастрофи и случайни емисии.
Грижи за животните	Вариантът не влияе на здравето на животните и на хуманното отношение към тях.	Вариантът не влияе на здравето на животните и на хуманното отношение към тях.	Вариантът не влияе на здравето на животните и на хуманното отношение към тях.

Извършеният анализ на въздействията не отчита вероятни икономически, социални и екологични последици от въвеждането на всеки от трите варианта върху малките и средни предприятия. Със законопроекта не се регулират икономически дейности и той няма ефект върху предприятията, конкурентноспособността, иновациите и потребителите.

VII. СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ

7.1. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 0 – БЕЗ ДЕЙСТВИЕ

От представените сравнения на въздействията на отделните варианти може да се направи извода, че запазването на действащото законодателство и съхраняването на досегашния модел на функциониране на сектора от обществени отношения, свързани с организацията, управлението и дейността на архивите в България, еднозначно съдържа рискове от тежки негативни ефекти.

В най-голяма степен тези негативни ефекти ще включват запазване на неяснотата и липсата на еднозначно разпределение на права и отговорности между субектите, отговорни за управлението, контрола и методическото осигуряване на процесите по управление на дейностите по създаване, съхраняване, опазване и осигуряване на достъп до документите от НАФ, запазване на противоречията между отделни текстове и норми в действащия Закон за НАФ, липса на механизми за гарантиране на опазването на тези документи и на достъпа до тях. Ще продължи наличието на неусъвършенствана регламентация по отношение на обхвата на електронното архивиране.

Запазването на съществуващото състояние и неприемането на необходимите нормативни промени, неприемането на настоящия проект на Закон за НАФ ще рефлектира върху законовите интереси на държавата, гражданите и икономическите оператори. Това ще окаже влияние върху всички области на обществената и

политическия живот, като ще има за фундаментална негативна последица – загубата на национална памет.

При предпочетен вариантът „Без действие“, ще бъде запазено съществуващото състояние и няма да могат да бъдат постигнати заложените в стратегически документи цели, както и препоръките и мерките, които следва да бъдат изпълнени в съответствие с действащите актове.

В същото време, при пресмятане на рисковете в процеса на внедряване на електронното управление, без да се отчита важността на електронното архивиране като негов съществен компонент, се увеличава вероятността от загуба на електронните документи, подлежащи на постоянно съхранение, и не се постига ефективна контролно-методическа дейност.

Не се очакват положителни въздействия при прилагането на този вариант.

7.2. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 1 – Частично приемане на текстове от предложения нов Закон за НАФ

Вариант 1 предлага подход за регулиране на разглежданите отношения, включващ мерки, алтернативни на конвенционалното законодателстване. Основните негови недостатъци са свързани с недостатъчно ефективното постигане на целите, които си поставя настоящата оценка на въздействието. Когато по категоричен начин са установени несъвършенства в действащата правна уредба, които представляват основни пречки за доброто правоприлагане, тяхното преодоляване много трудно би могло да се осъществи чрез някой от алтернативните инструменти на регулиране. Дори да предположим, че е налице воля за отмяна на неработещите нормативни актове и замяната им с нови, гаранциите, че те ще са ефективно работещи в средата, в която са предназначени да действат, са минимални. Основните потенциални непланирани въздействия на Вариант 1, освен огромното съмнение за тяхната принципна ефективност, са свързани и с възможността евентуалните нови инструменти за регулиране, приети по линия на саморегулирането, да влязат в противоречие с други действащи нормативни актове или да предвидят спорни дуалистични правни режими, които да породят съмнения относно точния приложим правен ред, което като резултати би било по-лошият избор от Вариант 0.

7.3. Изводи и потенциални непланирани въздействия на Вариант 2 – Приемане на нов Закон за НАФ

Положителните ефекти от въвеждането на Вариант 2 са видими и в разглежданите области на оценката на въздействието. От представените по-горе сравнения на въздействията на вариантите може да се направи изводът, че Вариант 2 има усъвършенстващ, коригиращ, поправящ и подобряващ ефект спрямо действащото положение, без да преследва радикални промени или съществени преобразувания на структурата на обществените отношения, които има за цел да регулира. Вариантът дава възможност за постигане на съответствие между управлението на архивите и съвременните условия като осигури адекватна, еднозначна и непротиворечива правна основа за администриране на архивните процеси. Крайният ефект от прилагането на Вариант 2 се свързва както с подобро положение на лицата, които ползват услугите на архивите, така и на държавата като цяло, въвеждайки актуални и ефективни правила за функциониране на нейната администрация.

При този вариант се очаква постигане на следните резултати:

- Разработване и приемане на съвместна Наредба от ДА „Архиви“ и ДА „Електронно управление“ относно създаването, експертизата, трансфера за постоянно

съхранение, опазването и използването на електронните документи в учрежденските архиви;

- Засилване на контролно-методическата дейност чрез увеличаване на броя на методическите срещи, методическите обучения и извършваните проверки, с цел повишаване ефективността на попълването, опазването и използването на НАФ;

- Увеличаване на броя на фондообразователите и разнообразяване на техния профил с цел по-голяма пълнота и обхват на съхранените документи от НАФ в полза на обществото;

- Наличие на еднозначна и непротиворечива правна основа за управление и изпълнение на дейностите по създаване, съхраняване, опазване и осигуряване на достъп до документите от НАФ при всички идентифицирани заинтересовани страни;

- Подобряване на организацията и повишаване на ефективността на работа във фондообразователите и всички заинтересовани страни; оптимизиране на дейността на ДА „Архиви“ в изпълнение на основните ѝ задължения на нивото на съвременните изисквания;

- Постигане на съответствие на архивната методика и практика с изискванията на действащото законодателство и съвременните европейски практики.

При Вариант 2 не се очакват негативни въздействия и не са идентифицирани конкретни рискове.

7.4. Оценка на потенциалните бюджетни разходи

При избиране на Вариант 0 и Вариант 1 няма бюджетни разходи. Вариант 2 предвижда решаването на идентифицираните проблеми чрез приемането на нов Закон за НАФ, но не налага пряко извършването на бюджетни разходи. Ще бъдат необходими бюджетни разходи, доколкото вариантът запазва или доразвива разпоредбите, касаещи поддържането на автоматизирана информационна система на архивите и електронен регистър на НАФ и попълването на данни в тях, участието на Агенцията в подготовката на нормативно-методическата основа за електронния архив и електронното архивиране на подлежащите на постоянно запазване електронно създадени документи в рамките на компетентността на ДА „Архиви“ и предприемане на необходимите мерки за осигуряване на подходящи условия и възможности за съхранение и опазване на архивните документи от НАФ.

7.5. Административна тежест

Никой от разглежданите от настоящата оценка на въздействието варианти не налага пряко подобни информационни задължения и оттук не би могло да се говори за възникване на преки административни тежести за бизнеса при въвеждането на някой от тях.

7.6. Разходи за спазване

Никой от разглежданите в настоящата оценка на въздействието варианти, включително Вариант 2, който включва държавна регулативна намеса, не съдържа потенциал от въвеждане на разходи за бизнеса по цялата верига инвеститори, потребители и производители, нито съдържа рискове от налагане на директни разходи за бизнеса, намаляване на пазарните възможности или непредвидимост за инвеститорите.

VIII. ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

В процеса на работа по законопроекта, с цел предварително съгласуване с представители на заинтересованите страни, на 9 май 2016 г. в Нова конферентна зала на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ беше проведена експертна среща с участието на членове на Националния архивен съвет (НАС), университетски преподаватели по специалността „Архивистика и документалистика“, представители на фондобразуватели и на архивната колегия. Всички постъпили писмени становища в процеса на подготовка на законопроекта бяха обсъдени и взети под внимание.

Подготвеният през 2017 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за НАФ беше публикуван за обществено обсъждане на Портала за обществени консултации² и на административната интернет страница на ДАА. Поради факта, че направените предложения за изменение и допълнение са от съществено значение, се пристъпи към подготовка на нов Закон за НАФ. Постъпилите бележки и предложения са взети предвид при извършване на настоящата оценка. Със законопроекта се въвеждат единствено мерки на национално ниво. Той не е включен в Плана за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

Предвижда се след съгласуване без препоръки на настоящата цялостна оценка на въздействието от Дирекция „Модернизация на администрацията“ в Министерския съвет, законопроекът да бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на административната интернет страница на ДА „Архиви“. Становища се очакват и в процеса на съгласувателната процедура.

IX. ОБОБЩЕНИЕ

Поставените пред настоящата оценка на въздействието главна, специфични и оперативни цели могат да бъдат ефективно постигнати единствено чрез промяна в действащата нормативна уредба, реализирана чрез приемане на проекта за нов Закон за НАФ и последваща актуализация на подзаконови актове.

От изследваните в рамките на оценката на въздействието информация и данни следва изводът, че евентуален избор на регулативна ненамеса (Вариант 0 и Вариант 1) не би довел до необходимите положителни резултати и би имал силно негативно въздействие върху всички заинтересовани страни.

Затова, за решаване на идентифицираните проблеми и за постигане на целите, следва да се избере Вариант 2 – приемане на проекта за нов Закон за НАФ и последваща актуализация на подзаконови актове.

X. МОНИТОРИНГ И ПОСЛЕДВАЩО ОЦЕНЯВАНЕ

Определянето на препоръчителен срок за извършване на последваща оценка на въздействието е обвързано с предприемане на последващи действия за допълнения в нормативната уредба. Предложените законодателни промени биха могли да влязат в сила най-рано в началото на 2020 г., но техният пълноценен ефект е обвързан с приемането и на съпътстващите закона наредби. Това предполага последващата оценка на въздействието да бъде предшествана от мониторинг, който да генерира необходимата информация и да позволи в оперативен план да бъдат предприети необходими действия и мерки, насочени към постигането на стратегическите цели на законопроекта. Последващо оценяване на ефектите от приложението на законовите

² <http://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?@lang=bg-BG&Id=610>.

промени е препоръчително да се извърши в срок не по-дълъг от 5 години след влизане в сила на закона и съпътстващите го нормативни актове.

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от настоящата цялостна предварителна оценка на въздействието на проекта на нов Закон за НАФ показват, че единствено приемането на нов Закон и последваща актуализация на подзаконовни актове може да осигури необходимата правна рамка за решаване на натрупаните и постоянно възникващи проблеми при управлението на архивните процеси и за постигане на стратегическите цели в тази област, гарантиращи обогатяване, опазване и достъпност на НАФ като част от културното наследство в интерес на обществото и управлението на държавата.

Приложение: Резюме на цялостната предварителна оценка на въздействието.